

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
ABIGAIL LOFARO**

Seduta tad-19 ta' Novembru, 2009

Citazzjoni Numru. 329/2000/1

**Maria Elvira Xuereb bhala legittimu rapprezentant tal-
minuri Claudine Xuereb u b'nota tat-18 ta' Awissu
2008 Claudine Xuereb ID 190583(M) assumiet l-atti tal-
kawza**

VS

**Anthony Taylor u Dr Edward Zammit u b'digriet tat-24
ta' Marzu 2003 dawn l-atti gew trasfuzi f'isem
Charlotte Zammit f'isimha proprio u bhala
uzufruttwarja u bhala prokuratrici ta' l-assenti John
Edward Zammit u f'isem Dr Mark Zammit u Maria
Corinne mart Martin Mangion u
Jo-anna mart Dr Mark Farrugia Ikoll bhala eredi tat-
Tabib Edward Zammit minflok l-istess Tabib Dr
Edward Zammit li miet fil-mori tal-kawza**

Il-Qorti:

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ic-citazzjoni ipprezentata mill-attrici fil-21 ta' Frar, 2000, li *in forza* taghha, wara li ppremettiet :

Illi Claudine Xuereb li llum ghandha l-eta' tal sittax-il sena giet abuzata sesswalment mill-konvenut Anthony Taylor;

Illi gja' qed jittiehdu proceduri kriminali mill-Pulizija Ezekuttiva kontra il-konvenut Anthony Taylor;

Illi l-Consultant Psychiatrist Dr. Peter Muscat iccertifka lill-attrici bhala li giet abuzata sesswalment mill-eta' ta' disa' (9) snin u qed isofri minn dannu psikologiku sever u permanenti, kif jidher mill-istess certifikat mediku hawn anness u immarkat bhala Dok. A;

Illi l-konvenut l-iehor, il-konsulent mediku Dr. Edward Zammit, iffacilita' l-agir tal-konvenut Anthony Taylor billi b'neligenza, imperizja u innoservanza tar-regolamenti hariglu certifikati medici minghajr ma' ivverifika jekk dan hux il-legittimu rapprezentant tal-minuri Claudine Xuereb u minghajr ma' effettivament ghamel vista fuq il-persuna ta' Claudine Xuereb u dana sabiex din Claudine Xuereb ma' tattendix l-iskola u Anthony Taylor ikompli jabbuza sesswalment minnha ad insaputa ta' ommha Elvira Xuereb;

Talbet li l-konvenuti jghidu ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex :

1. Tiddikjara illi huma risponsabbli ghall-agir rispettiv taghhom fil-konfront ta' Claudine Xuereb;
2. Tillikwida d-danni dovuti mill-konvenuti lill-attrici; u
3. Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-attrici s-somma hekk likwidata.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti.

Rat id-dikjarazzjoni u il-lista ta' xhieda tal-attrici;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut Dr Edward Zammit, li *in forza* taghha huwa eccepixxa :

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi fl-ewwel lok it-talbiet ta' l-attrici jinsabu fir-rigward tal-esponent preskritti bil-preskrizzjoni ta' sentejn ghat-tenur tal-Artikolu 2153 tal-Kodici Civili;

Illi fil-meritu l-esponent bl-ebda mod ma agixxa b'mod traskurat jew irrisponsabbli jew b'xi mod iccertifika dak li ma kienx minnu;

Illi l-esponent bl-ebda mod ma huwa responsabbli ghad-danni reklamati mill-attrici u bl-ebda mod ma agixxa skorettament fil-professjoni tieghu;

Illi t-talbiet tal-attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghalhekk ghandhom jigu michuda;

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni u il-lista tax-xhieda tal-konvenut Dr Edward Zammit;

Rat illi l-konvenut Anthony Taylor, debitament notifikat, ma pprezentax nota ta' l-eccezzjonijiet u baqa' kontumaci;

Rat id-digriet taghha tal-4 ta' Dicembru 2000, li permezz tieghu hatret lil Dr David Cassar bhala perit mediku sabiex jezamina mill-punto di vista psikjatrika lil Claudine Xuereb u jirrelata jekk l-istess Xuereb sofrietx xi debilita' permanenti bhala effett tal-fatti meritu ta' din il-kawza bis-soliti fakultajiet inkluz li jisma xhieda bil-gurament;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet illi gew ipprezentati;

Rat l-atti ta' dan il-procediment;

Rat illi l-kawza thalliet ghallum ghas-sentenza;

Ikkunsidrat :

Illi irrizulta mill-affidavit bix-xiehda ta' Maria Elvira Xuereb, illi tigi omm Claudine Xuereb, illi hija saret taf lill-konvenut Anthony Taylor permezz ta' missierha Emmanuel peress li Taylor kien imur jghin lil missierha fl-inginerija tieghu u

kien ukoll joqghod fi flat bieb ma bieb ma din l-inginerija. Hija xehdet li qatt ma issuspettat hazin fil-konfront ta' Anthony Taylor peress li bintha Claudine qatt ma qalet xejn dwar dak li kien gara, izda tiftakar li waqt li Taylor kien qieghed ibbajdilha id-dar taghha fis-sular ta' fuq kienet baghatet lil bintha Claudine tehodlu tazza te izda din kienet irrifjutat bil-qawwa kollha li tmur wahedha tehodlu t-te. Hija xehdet li kienet tinnota f'bintha Claudine, u f'dak li qalulha wkoll il-familjari taghha u hbieb, illi Claudine kienet maghluqa fiha innifisha, qatt ma tghid xejn u kienet pjuttost imgerxa. Ma dana kollu bl-atteggjament taghha qatt ma wasalha biex tissuspetta f'Anthony Taylor. Darba minnhom fix-xahar ta' Dicembru tas-sena 1998, Claudine ma regghetx giet id-dar wara li attendiet is-skola sekondarja tal-Junior Lyceum tal-Blata l-Bajda u ghalhekk hija marret tirrapporta dan il-fatt l-ghassa tal-pulizija tal-Hamrun, izda hemmhekk qalulha li l-ewwel kellha tistenna 24 siegha. Hija ma setghetx tistenna u marret fil-kwartieri generali tal-pulizija sabiex dawn jinvestigaw il-kaz aktar fil-fond. Ix-xhud kompliet tghid illi regghet rat lil bintha Claudine it-Tlieta tal-gimgha ta' wara meta l-pulizija infurmawha li bintha Claudine kienet instabet fi flat fl-Im sida ma Anthony Taylor illi kien issekwestraha. Hija xehdet li saret taf min hu it-Tabib Edward Zammit meta marret tkellem lil Kap tal-Iskola tal-Junior Lyceum tal-Blata l-Bajda li qaltilhom li Claudine kienet ghadditilha zewg certifikati medici rilaxxjati mit-Tabib Dr Edward Zammit. Hija esebiet kopji ta' dawn ic-certifikati medici peress illi l-original jinsabu esebiti fil-proceduri kriminali fl-ismijiet il-Pulizija kontra Anthony Taylor, decizi mill-Qorti tal-Magistrati (Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali). Hija xehdet li qatt ma hadet lil Claudine ghand il-konsulent mediku Dr Edward Zammit, jew qabdet lil xi hadd biex jehodha ghandu. Hija xehdet li dak li semma it-Tabib Edward Zammit f'wiehed mic-certifikati, u cioe' li Claudine kienet ghal zmien twil fi stat ta' anzjeta, hija ma taf assolutament xejn dwaru.

Illi l-Qorti rat ic-certifikati medici mahruqa minn Dr Edward Zammit, wiehed minnhom datat 9 ta' Novembru, 1998 fejn iccertifika li Claudine Xuereb ma setghetx tmur l-iskola ghal zmien xahar peress li kienet qeghda tbaghti minn stat

ta' anzjeta, u certifikat mediku iehor datat 17 ta' Dicembru, 1998 li kien jghid illi Claudine ma setghetx tmur l-iskola fl-1 ta' Dicembru, 1998, fis-7 ta' Dicembru, 1998, fl-14 ta' Dicembru, 1998 u fis-16 ta' Dicembru, 1998.

Illi xehdet Claudine Xuereb, l-attrici, u qalet illi saret taf lil Anthony Taylor meta kienet tkun man-nannu taghha. Hija kienet affezzjonata hafna lejn nannuha u kienet tmur mieghu fil-hanut li kellu l-Marsa. Hija xehdet illi Anthony Taylor kien ikun il-hanut ta' nannuha jghinu fix-xoghol tal-hadid. Fiz-zmien in kwistjoni kellha disa' snin. Claudine Xuereb xehdet illi darba minnhom meta kellha disa' snin in-nannu kien hareg fuq qadja u Anthony Taylor kien dahhal idejh minn taht il-qalziet ta' taht illi kellha u mess il-parti privata taghha. Hija kienet imbuttatu, izda kollox kien ghalxejn peress illi Taylor baqa' izommha hemmhekk kontra l-volonta taghha. Hiha xehdet li Taylor kien iwiddibha li jekk titkellem ma xi hadd dwar dak li kien gara kien jigri xi haga lin-nannu taghha u hija qatt ma tkellmet. Kompliet tghid illi l-incidenti baqghu isehhu kull nhar ta' Sibt peress li kienet tmur tara lin-nannuha u kienet tmur tara lin-nannu ghaliex bezghet li jekk ma tmurx kien seta' jigrilu xi haga. L-attrici kompliet tixhed illi Taylor kien anke gieghelha tmiss il-parti privata tieghu u aktar minn darba kien nehha hwejgu quddiemha u kien ippenetraha u dan meta kellha 9 snin. Dan kollu baqa' sejjer sa kemm ghalqet 11 il-sena. Eventwalment meta bdiet tattendi l-iskola sekondarja il-Junior Lyceum il-Blata l-Bajda hija ma setghetx tohrog mill-iskola u sabiex jiltaqa maghha, Taylor kien jitla b'tal-linja sa hdejn l-isptar San Luqa jistenniha hemmhekk. Hi kienet tghaddi minn hemm hi u sejra ghall-iskola u kien jehodha il-flat tieghu l-lmsida qabel l-iskola. Dak iz-zmien hija kellha 15 il-sena u xehdet li dan kien jigri kull nhar ta' Tnejn u kull darba kienet tigi abbuzata minn Taylor sesswalment. Hija ftakret illi ghal darbtejn Taylor kien taha envelope maghluq u kienet jghidilha li dawn kienu certifikati ta' tabib sabiex tipprezentahom l-iskola u kien jghidilha li jekk ma taghmilx hekk kien jigri xi haga kerha lin-nannu taghha u ghalhekk hija kienet ghamlet dak li qalilha hu. Hija ikkonfermat li qatt ma marret ghand xi tabib ma Taylor sabiex dan it-tabib ikun jista johorgilha l-imsemmija certifikati medici. L-attrici

komplet tghid illi ma kienet qalet lil hadd b'dak li kien gara hlief li darba wahda kienet qalet lill-habiba taghha Nancy Abela li kienet sejra x'imkien mal-bajjad. Komplet tghid li darba minnhom Taylor kien hadha fil-flat tieghu, izda din id-darba ma kien halliha tohrog jew titlaq mill-flat. Kien sakkarha fil-kamra tas-sodda sakemm jigi mix-xoghol, jitmaha, imur ix-xoghol u jirritorna u ma kull dahla u harga tieghu mill-kamra tieghu kien dejjem jaghmel avvanzi sabiex jabbuza minnha billi imissha u jippenetraha. Dan kollu dam sejjer erbghat ijiem sa kemm fl-ahhar sabuha l-pulizija. Hija xehdet illi ghamlet zmien twil ma titkellem ma hadd dwar dak li kien gara u kien biss bl-ghajnuna ta' psikologa u psikjatra li fl-ahhar zbukkat u bdiet titkellem dwar l-esperenzja taghha. Hija ikkonfermat li ghadha sal-lum issofri minn problemi psikologici u ma tohrogx mid-dar hlief fil-kumpanija tan-nannu taghha u dana sabiex tmur id-dar tan-nannu taghha.

Illi xehed Emmanuel Caruana, in-nannu ta' l-attrici u qal illi huwa qatt ma issuspetta xejn dwar Anthony Taylor li kien jigi jghinu ta' spiss u kien anke qabdu ibajjad ghand omm l-attrici u induna biss li Taylor kien abbuza sesswalment minn neputija tieghu Claudine meta din giet nieqsa ghal xi granet u sussegwentement instabet maqfula fil-flat illi Taylor kellu l-imsida.

Illi xehed l-Ispettur Josef Petroni illi kien investiga l-kaz meta Claudine Xuereb kienet ghebet mid-dar taghha wara li ma irritornatx mill-iskola u ommha kienet ghamlet rapport dwar dan lill-pulizija. Huwa xehed illi wara li kellem lil xi nies certa Lindsay Abela kienet tkellmet ma WPC 64 Connie Cauchi u qaltilha li darba kienet tkellmet ma Claudine li qaltilha li jekk xi darba kellha titlaq mid-dar kienet tmur ta' xi handyman li kien habib tan-nannu taghha. Il-pulizija saru jafu li dan il-handyman kien certu Anthony Taylor. Saret raid mill-pulizija fir-residenza ta' Anthony Taylor fejn instabet Claudine Xuereb. Claudine Xuereb kienet qalet lill-pulizija li telqet mid-dar wara li kellha argument ma ommha. Qalet li kienet ilha taf lil Taylor minn mindu kellha 9 snin peress li kien jahdem man-nannu taghha u qalet ukoll lill-pulizija li Taylor kien ilu jabbuza minnha minn dak iz-zmien. L-Ispettur kompla

jixhed li kienu ittiehdu proceduri kriminali kontra Anthony Taylor u qal illi sar jaf illi sussegwentement Taylor gie misjub hati u wehel disa' snin prigunerija. Huwa xehed illi jiftakar illi l-konvenut it-Tabib Edward Zammit kien xehed fil-proceduri kriminali kontra Taylor, izda qal illi huma qatt ma hadu passi kriminali kontra t-tabib.

Illi l-Qorti rat l-istqarrija ta' Anthony Taylor fejn ammetta illi kellu x'jaqsam sesswalment ma l-attrici meta din kienet ghadha minorrenni.

Illi l-Qorti rat id-digriet taghha tad-19 ta' Jannar, 2004 li permezz tieghu irrevokat l-inkarigu tal-perit mediku u issostitwietu b'Dr Joseph Cassar bl-istess fakultajiet; inkluz li jekk ikun il-kaz jisma xhieda bil-gurament.

Illi l-Qorti rat id-digriet taghha tat-28 ta' April, 2004 li permezz tieghu laqghet it-talba tal-perit mediku u innominat lil Dr Anna Maria Cassar bhala espert mediku biex tassisti lill-espert mediku gja nominat, bil-fakultajiet kollha soliti.

Illi l-Qorti rat ix-xhieda ta' Maria Debono il-kap ta' l-iskola Maria Regina School Blata l-Bajda, li ikkonfermat li bejn l-1997 u l-1998 il-Kap ta' l-iskola kienet certa Carmen Bonello. Hija xehdet li kienet giet mitluba tara kienx hemm xi certifikati medici fir-rigward ta' wahda mill-istudenti ta' l-iskola ta' dak iz-zmien, cioe' Claudine Xuereb, u mit-ftitxija li saret instab li kien hemm zewg certifikati medici mahruga mit-Tabib Dr Edward Zammit. Hija esebiet fotokopja ta' dawn iz-zewg certifikati u qalet illi c-certifikati orginali kienu inhargu xi zmien qabel fuq talba ufficjali.

Illi xehdet ukoll Carmen Bonello illi kienet Kap ta' l-iskola in kwistjoni bejn in-1995 u l-2003. Ftakret lil Claudine Xuereb u ftakret li darba minnhom riedu jkellmuha l-pulizija dwar Claudine Xuereb peress illi ma kienitx irritornat id-dar mill-iskola. Hija xehdet illi normalment meta ic-certifikat mediku ikun ghall-perjodu twil, per ezempju xahar jew aktar, kienu jirreferu ic-certifikat mediku lill-Welfare Section tal-Ministeru ta' l-Edukazzjoni

sabiex jaghmlu indagini, izda ma setghetx tghid jekk garax hekk f'dan il-kaz partikolari u lanqas jekk dan ic-certifikat kienx marbut mal-perjodu meta Claudine Xuereb ma kienitx irritornat id-dar mill-iskola.

Illi Maria Debono regghet xehdet u qalet illi kien hemm diversi cerfikati medici li kienu inhargu fir-rigward ta' l-attrici u fil-fatt esebithom.

Illi dawn ic-certikati medici inhargu minn Dr Robert Naudi, Dr Sandra Gauci, mic-Centru tas-Sahha u tnejn minnhom inhargu minn Dr Edward Zammit. Kien hemm ukoll nota minn omm it-tifla fis-sens li t-tifla ma marritx l-iskola peress li kienet ma tiflahx, u effettivamente kien hemm erba' noti f'dan is-sens miktuba minn omm it-tifla, fis-sens illi bintha ma kienitx attendiet l-iskola peress li kienet indisposta.

Illi l-Qorti rat ir-rapport tal-Periti Medici minnha innominati, ipprezentat u ikkonfermat bil-gurament waqt is-seduta tat-3 ta' Mejju, 2005.

Illi l-konkluzzjonijiet li ghalihom wasal l-espert psikjatra huma s-segwenti :

- “(1) Is-Sinjorina Claudine Xuereb tidher li qed tbatu minn disturbi psikologici serji li qed jaffetwalha l-hajja ta' kuljum.
- (2) L-ezami psikjatriku huwa ndikatur ta' xi hadd li jbatu minn problema severa ta' Post Traumatic Stress Disorder b'limitazzjonijiet serji li jaghmlu s-Sinjorina Xuereb invalida ghal xoghol u relazzjonijiet normali.
- (3) Post Traumatic Stress Disorder hija dizordni li tista tigi komunament kkawzata minn abbuz sesswali jew fiziku. Hija kundizzjoni permanenti ta' anzjeta kbira.
- (4) Skond l-iskeda Impairment Schedule to Social Security Act, Schedule 1B li tintuza mid-dipartiment tas-Servizzi Socjali fl-assessjoni ta' dizabilita, is-Sinjorina Claudine Xuereb ghandha dizabilita ta' hamsin fil-mija (50%).”

Rat id-digriet taghha fejn ordnat lir-Registratur Qrati u Tribunali Kriminali sabiex jesebixxi kopja tal-proceduri

kriminali decizi mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali fl-24 ta' Settembru 2001 fl-ismijiet Pulizija kontra Anthony Taylor.

Ikkundisrat :

Illi l-Qorti rat l-atti kollha tal-proceduri decizi mill-Qorti Kriminali kontra l-konvenut Anthony Taylor u senjatament rat ix-xhieda ta' l-attrici fejn qalet illi meta ghalqet hdax il-sena ma baqghetx tmur il-hanut tan-nannu, ghalhekk ma baqghetx tara lil Taylor, umbaghad f'daqqa wahda Taylor kien gie l-iskola taghha, gabilha certifikat fis-sens li kienet marida ghal tlett ijiem u ma setghetx tmur l-iskola u ordnalha taghtih lill-headmistress, u li jekk ma tatihulhiex kien jigri xi haga lil nannuha. Hija qalet illi ghalhekk obdietu u ghamlet kif qalilha hu. L-attrici xehdet f'dawk il-proceduri illi ma kienitx marret l-iskola ghal tlett ijiem izda kienet marret id-dar ta' nannuha fil-Wardija u gabet ic-cavetta ta' din id-dar mill-karozza ta' zijuha ghaliex kienet taf illi c-cavetta kienet qeghda hemmhekk. Hija xehdet li marret f'din id-dar ma Taylor, f'din id-dar kien hemm il-kmamar tas-sodda u Taylor kien rega' abbuza minnha f'din id-dar. Hija ippruvat tinbuttah u tahrablu, izda ma setghetx ghaliex hu kien ibezzaha bin-nannu. L-attrici xehdet illi f'dawk it-tlett ijiem dejjem kienet baqghet tmur mieghu fid-dar tal-Wardija. L-attrici kienet xehdet ukoll illi meta kienet tattendi l-iskola ta' St Andrews, Taylor kien tfacca l-iskola u kien qal illi huwa zijuha u li kellu bzonn jehodha ghand it-tabib. F'dik l-iskola ma kienux jivverifikaw jekk fil-fatt dan kollu kienx minnu jew le. Taylor ma kellux jipproduci l-identity card sabiex juri li hu zijuha u ghalhekk kien irnexxielu johrogha mill-iskola. L-attrici xehdet li kull nhar ta' Tnejn ma kienitx tmur l-iskola, Taylor kien jistenniha barra u kien jehodha l-flat tieghu l-lmsida u dan baqa' jigri sakemm kienu sabuha hemmhekk il-pulizija.

Ikkunsidrat :

Illi l-Qorti rat ix-xhieda illi ta fil-proceduri kriminali il-konvenut it-Tabib Edward Zammit illi miet fil-mori ta' dawn il-proceduri. Huwa kien xehed illi huwa kien jaf lill-konvenut Taylor u kien jaf ukoll lil Claudine Xuereb

ghaliex kien hadha ghandu Taylor. Ix-xhud, il-konvenut odjern it-Tabib Zammit kien gharaf il-firem tieghu fuq il-fotokopji tac-certifikati medici u huwa qal illi minkejja li ma jiftakarx huwa probabbli illi huwa ezamina lil Claudine Xuereb la darba hareg ic-certifikati. Dr Zammit xehed illi kien jaf li Taylor ma kienx missier Claudine Xuereb, kien jaf li suppost cempel lill-genituri taghha, izda ma ftakarx jekk ghamilx dan jew le u spjega li huwa kien qieghed isofri minn marda terminali u li minhabba t-testijiet illi kien qieghed jaghmel ma setax ikun mija fil-mija cert minn dak li qieghed jghid fix-xhieda tieghu. It-Tabib Zammit ikkonferma fix-xiehda tieghu illi huwa ghamel certifikat li kien ikopri erba' dati illi matulhom l-attrici ma kienitx marret l-iskola u ikkonferma illi meta hareg ic-certifikat in kwistjoni huwa ma kienx ezaminha fid-dati kollha meta iccertifikaha bhala mhux "medically fit" illi tattendi l-iskola.

Illi l-Qorti rat in-nota ta' sottomissjonijiet ta' l-attrici u dik tal-konvenuti Charlotte Zammit et.

Illi l-Qorti rat il-verbal taghha tas-seduta tal-4 ta' Gunju, 2008 fejn l-avukati tal-attrici u tat-Tabib Zammit qablu illi l-proceduri decizi mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali ghandhom jaghmlu stat f'dawn il-proceduri.

Ikkunsidrat :

Illi ghal dak illi jirrigwarda l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni impressqa mill-konvenut it-Tabib Zammit, il-Qorti rat illi t-Tabib Zammit hareg zewg certifikati medici, wiehed fid-9 ta' Novembru, 1998 u l-iehor fis-17 ta' Dicembru 1998.

Illi c-citazzjoni odjerna giet ipprezenta fil-21 ta' Frar tas-sena 2000 u ghalhekk il-preskrizzjoni ta' sentejn ai termini ta' l-Artikolu 2153 tal-Kodici Civili ma tapplikax u ghaldaqstant il-Qorti qeghda tirrispingi din l-eccezzjoni tal-konvenut Tabib Zammit.

Ikkunsidrat :

Illi l-Artikolu 1032 tal-Kap. 16 ighid li jitqies fi htija kull min bl-ghemil tieghu ma juzax il-prudenza, id-diligenza u l-

Kopja Informali ta' Sentenza

hsieb ta' missier tajjeb tal-familja u l-artikolu 1033 tal-istess Kap. 16 jghid hekk :

“Kull min bil-hsieb jew minghajr hsieb li jaghmel deni ghax ikun irid jew b'nuqqas ta' diligenza, ta' prudenza jew ta' hsieb, jaghmel jew jonqos li jaghmel xi haga li biha jkser xi dmir impost mil-ligi, hu obligat ghall-hlas tal-hsara li tigr minhabba f'hekk.”

Illi sabiex tirnexxi azzjoni ghad-danni iridu jigu ippruvati erba' elementi :

- (1) il-fatt dannuz illecitu;
 - (2) l-imputabbilita ta' l-istess fatt ghal min ikun ghamlu;
 - (3) id-dannu ikkagunat minn dan l-istess fatt u
 - (4) id-“dolus” jew “culpa” da parti ta' min ikun ghamlu
- (Vide sentenza deciza mill-Qorti ta' l-Appell fl-14 ta' Dicembru 1982 fl-ismijiet Agius vs Busuttil).

Illi hemm ir-responsabbli ghad-danni jekk tigi ippruvata konnessjoni logika ta' kawza u effett bejn l-att u d-danni ikkagunati minn l-istess att.

Illi l-Artikolu 1045 (1) tal-Kodici Civili jghid illi ghar-rigward ta' danni il-qorti trid tiehu is-segwent i in kunsiderazzjoni :

Il-hsara li l-persuna responsabbli ghandha twiegeb ghaliha hija t-telf effettiv li l-eghmil taghha jkun gab direttament lill-parti li tbat l-hsara, l-ispejjez li din il-parti setghet kellha taghmel minhabba l-hsara, t-telf tal-paga jew qliegh iehor attwali u t-telf ta' qliegh li tbat l-quddiem minhabba inkapacita ghal dejjem totali jew parzjali li dak l-eghmil seta' jgib.

Illi in linea ta' principju jinsab enuncjat li “hu mprexxindibbilment rikjest sabiex ikun hemm lok ghad-danni li jkun hemm ness ta' kawzalita bejn il-fatt kolpevoli u l-konsegwenza dannuza.” (kollez. Vol. XLIV P1 p343).

Illi kif diga intqal, il-konvenut Anthony Taylor huwa kontumaci u lanqas ma ipprezenta xi nota ta' sottomissjonijiet f'dawn il-proceduri.

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-espert tal-Qorti il-psikjatra Dr Joseph Cassar stabilixxa li l-attrici ghandha dizabbilita ta' hamsin fil-mija (50%) tort ta' l-esperjenzi illi ghaddiet minnhom meta giet abbuzata sesswalment mill-konvenut Taylor meta kienet ghadha minorrenni.

Illi l-Qrati taghna stabbilew formola dwar il-kalkolu tal-kumpens jew somma ghad-danni sofferti u dan kif irrizulta mis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Frar 1967 fl-ismijiet Michael Butler vs Peter Christopher Heard, izda xorta wahda l-margini tal-attitudni diskrezjonali trid dejjem tithalla lill-gudikant. (vide sentenza moghtija minn din il-Qorti fil-11 ta' Mejju 1983 fl-ismijiet Bugeja vs Borg).

Illi din id-diskrezzjonji giet adoperata fil-kaz tal-multiplier billi din ma baqghetx marbuta mal-massimu ta' ghoxrin (20) sena 'working life expectancy', kif ukoll fir-rigward tal-'lump sum percentage deduction' (Vide sentenza tal-Qorti tal-Kummerc tat-23 ta' Marzu 1990 fl-ismijiet Kevin Agius vs Colin Murphey u sentenza ta' din il-Qorti datata 5 ta' Ottubru, 1993 fl-ismijiet Mark Caruana vs Grazio Camilleri).

Ikkunsidrat :

Illi ghal dak illi jirrigwarda responsabbilita, jirrizulta mill-provi prodotti illi l-konvenut Anthony Taylor huwa responsabbli ghad-danni illi ikkaguna lill-attrici. Huwa fatt ukoll illi l-istess konvenut Anthony Taylor baqa kontumaci u ghalhekk il-Qorti tara illi t-talbiet kollha tal-attrici gew ippruvati u konsegwentement ghandhom jigu milqugha fil-konfront tal-konvenut Anthony Taylor.

Illi ghal dak illi jirrigwarda il-konvenut Dr Edward Zammit, l-Artikolu 1032 tal-Kodici Civili jipprovdi li jitqies fi htija kull min bl-ghemil tieghu ma juzax il-prudenza, id-diligenza u l-hsieb ta' missier tajjeb tal-familja, u l-Artikolu 1033 tal-istess Kap. 16 jistabilixxi illi hemm obligazzjoni ghall-hlas tal-hsara li tigri minhabba dan in-nuqqas.

Illi meta kien qieghed jixhed quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Bhala Qorti Strutturja) fl-20 ta' Ottubru, 1999, il-konvenut

Dr Zammit ghazel li ma jirrispondix meta gie mistoqsi jekk il-konvenut Anthony Taylor kienx gab lill-attrici ghandu qabel jinhargu certifikati medici biex l-attici ma tattendix l-iskola. Izda sussegwentement gharaf ic-certifikati mahruga minnu. Il-konvenut Zammit fix-xiehda tieghu ma ftakarx mija fil-mija jekk ezaminax lill-attrici, izda xehed illi huwa probabbli illi ezaminha jekk hareg ic-certifikati. Il-konvenut xehed ukoll illi kien jaf illi l-konvenut Taylor ma kienx missier it-tifla u li s-soltu f'kazijiet bhal dawn icempel lill-genituri jekk il-minorrenni tmur ghandu wahedha, izda ma ftakarx jekk f'dan il-kaz kienx cempel lil omm l-attrici. Huwa ma setghax jispjega ghalfejn fic-certifikat datat 17 ta' Dicembru, 1998 huwa iccertifika li l-attrici ma setghetx tmur l-iskola fl-1, fis-7, fl-14 u fis-16 ta' Dicembru meta huwa suppost illi ezaminha biss fis-17 ta' Dicembru, 1998.

Illi da parti taghha l-attrici xehdet illi qatt ma marret ghand xi tabib mal-konvenut Taylor sabiex dan it-tabib ikun jista johrog certifikati medici rigward taghha.

Illi omm l-attrici xehdet illi saret taf bit-tabib Zammit meta marret tkellem lill-kap ta' l-iskola u din qaltilha illi t-tabib Zammit kien irrilaxxja zewg certifikati medici fil-konfront ta' bintha. Omm l-attrici xehdet illi qatt ma hadet lill-bintha ghand Dr Edward Zammit u qatt ma inkarigat lil hadd sabiex jiehu lil bintha ghand dan it-tabib.

Illi ghalhekk irrizulta car mill-provi illi it-Tabib Zammit, minkejja li kien jaf lill-konvenut Taylor ma kienx missier l-attrici, qabad u hareg ic-certifikati medici minghajr ma indenja ruhu jikkonsulta il-genituri tal-attrici. Ghalhekk tirrizulta in-negligenza u n-nuqqas serju ta' professjonalita da parti tieghu.

Ikkunsidrat :

Illi dwar "damnum emergens" l-attrici ma ressqet l-ebda prova fis-sens illi baghtiet xi spejjez tort ta' dak li gralha u ghalhekk certament dawn id-danni ma jirrizultawx.

Izda pero' l-istess ma jistax jinghad dwar il-"lucrum cessans". Irrizulta illi, tort ta' dak illi gralha, l-attrici sofriet

Kopja Informali ta' Sentenza

u ghadha issofri minn problemi psikologici serji u d-dizabbilita li qeghda isofri minnha hija ta' hamsin fil-mija (50%), kif intqal aktar 'il fuq f'dan il-gudikat.

Illi fir-rigward tal-multiplikand il-Qrati taghna stabbilew illi meta il-vittma tkun ghadha taht l-eta l-introjtu taghha ghall-finijiet tal-kalkolu tal-"lucrum cessans" ghandu jnhadem fuq il-bazi tal-paga minima nazzjonali.

Illi l-paga minima nazzjonali ghall-minorrenni fil-gimgha, fis-sena 1999 kienet ta' sebgha u erghin lira u tmienja u tletin centezmu (LM47.38) u ghalhekk dawn jammontaw ghas-somma ta' elfejn erba mija tlieta u sittin lira sitta u sebghin centezmu (LM2,463.76) fis-sena, ekwivalenti ghas-somma ta' hames telef seba mija disgha u tletin euro (€5,739).

Illi ghal dak illi jirrigwarda il-multiplier, dan ghandu jkun ibbazat fuq l-aspettativa tal-hajja lavorattiva tal-persuna u ghalhekk ghandhom jittiehdu in konsiderazzjoni ic-'chances and changes of life'. (Vide sentenza ta' din il-Qorti tas-7 ta' Jannar, 2003 fl-ismijiet Paul Bottone et vs Rita Saliba).

Illi l-perjodu tal-multiplier ghandu dejjem jigi ikkunsidrat li jibda jiddekkorri mid-data ta' l-incident.

Illi l-Qorti tara illi f'dan il-kaz billi l-abbuz fuq il-persuna tal-attrici beda isehh meta l-attrici kellha biss 9 snin u tenut kont ta-c-'chances u c-changes of life', il-multiplier ghandu jkun ta' erbghin sena, u dan anke minhabba ic-cirkostanzi partikolari tal-kaz odjern u anke minhabba t-trapass taz-zmien, peress li din il-kawza ilha sejra disa snin u anke minhabba l-gravita tal-kaz. Dan il-principju gie wkoll addottat fis-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell tat-28 ta' Novembru 2003 fl-ismijiet Turner vs Agius.

Illi ghalhekk il-Qorti sejra taddotta is-segweni formola fil-komputazzjoni tad-danni dovuti lill-attrici mill-konvenuti :
 $€5,739 \times 40 \times 50\%$ dizabbilita = mija u erbatax il-elf seba' mija u tmenin euro (€114,780) bhala lucrum cessans.

Kopja Informali ta' Sentenza

Ghaldaqstant u ghar-ragunijiet kollha fuq imsemmija il-Qorti qeghda taqta' u tiddeciedi din il-kawza billi filwaqt illi tirrispingi l-eccezzjonijiet tal-konvenut Tabib Edward Zammit, (illum dawn l-atti gew trasfuzi f'isem Charlotte Zammit f'isimha proprio u bhala uzufruttwarja u bhala prokuratrici ta' l-assenti John Edward Zammit u f'isem Dr Mark Zammit u Maria Corinne mart Martin Mangion u Joanna mart Dr Mark Farrugia Ikoll bhala eredi tat-Tabib Edward Zammit li miet fil-mori tal-kawza), tilqa t-talbiet kollha attrici fil-konfront taz-zewg konvenuti, u fir-rigward tat-tieni talba attrici qeghda tillikwida d-danni dovuti mill-konvenuti lill-attrici fis-somma ta' mija u erbatax il-elf seba' mija u tmenin euro (€114,780), u fir-rigward tat-tielet talba attrici tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-attrici is-somma hekk likwidata;

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----